

666 akcia, ktorá má byť rozvinutá pri nasadení posledného nárazu. Letáky, ktoré sa majú zhadzovať, by mali byť podľa mojej mienky tak zostavené, aby sa povstalcov v ich tiesni veľmi dotkli a pohli ich, aby zložili zbrane. Predstavujem si, že povstalcom sa ukáže beznádejnosť akéhokoľvek ďalšieho odporu pri sústredených vojenských opatreniach a že sa vyzvú, aby zložili zbrane, aby prebehli a aby zastihli zodpovedné a cudzie živly a odovzdali ich nemeckým jednotkám. — Vylodením a vyvesením bielych šatiek, bielymi páskami na rukávoch majú preukázať svoju lojalitu, aby zachránili seba a svoj majetok. Všetkým sa zaručí beztrestnosť okrem tých zločincov, ktorí svojimi šíalenými štvanicami uvrhli slovenský národ do neslýchanej biedy. — Odvolávajú sa na náš dnešný telefonický rozhovor, bol by som Vám mimoriadne povďačný, keby ste dali z príčin utajenia tam zhotoviť tieto letáky v najbližších dňoch vo väčšom množstve, poslali ich mne po kuriérovi, aby sa dali zhodiť a zavčas rozšíriť.¹

S najsrdečnejšou vďakou za Vašu kamarátsku podporu som s kamarátskymi pozdravmi a Heil Hitler vždy Váš

Höfle,

SS obergruppenführer a generál polície,
nemecký veliteľ na Slovensku v. r.

AMS Praha. Nár. súd Bratislava, Onľud. 6/46, Tiso a spol., zv. 7. Originál ďalekopisu. (Z nemčiny preložil JŠ.)

414

1944, október 11. Praha. — Príkaz štátneho ministra K. H. Franka o opatreniach, ktorými chce zamedziť uverejňovanie „nevhodných“ zpráw o situácii na Slovensku v pražskom denníku „Der Neue Tag“.

SS sturmbannführer Wolf

„Der Neue Tag“ zo stredy 11. 10. 1944 prináša na druhej strane zprávu z Bratislavy (vlastnú zprávu) pod titulom „Doteraz 20 000 obetí teroru na Slovensku“. V tejto zpráve sa hovorí o masakrách v Krahuliach a v Sklenom. V tomto priestore vie každé dieťa, že obidve obce sú na okraji nemeckého národnostného ostrova na Slovensku a že teda podľa časopisu „Der Neue Tag“ bol veľký počet nemeckých ľudí usmrtený. Každý Čech sa tomu patrične poteší.

Nedostatok politického inštinktu redaktorov a katastrofálne následky takýchto stupidných hlásení ma vedú k nasledovným opatreniam:

1. S okamžitou platnosťou musí byť každá zpráva o Slovensku predložená mne osobne na schválenie.

2. Ak „Der Neue Tag“ prinesie ešte raz bez môjho schválenia zprávu o Slo-

¹ Frank odpovedal Höflemu 12. 10. 1944 ďalekopisom tohto znenia:

„Milý kamarát Höfle!

Potvrdzujem príjem Vášho ďalekopisu z 11. 10. t. r. — č. 03559 a oznamujem, že som dal hneď zostaviť text letáku. Návrh textu sa Vám ďalekopisom odošle na schválenie. Prosím, oznámte ďalekopisom žiadaný náklad. Nezávisle od toho by som uvítal zaslanie vzorov letákov dosiaľ zhotovených na povstaleckom území.“

(AMS Praha, Nár. súd Bratislava, Onľud. 6/46, zv. 7, strojopisný koncept ďalekopisu parafovaný Frankom. — (Z nemčiny preložil JŠ.)

F[rank]

SÚA Praha. S 110-5-21/33. Strojopisný priepis parafovaný K. H. Frankom. (Z nemčiny preložila HT.)

415

1944, október 11. [Banská Bystrica.] — Situačná zpráva veliteľa 1. čs. armády gen. R. Viesta hlavnému veliteľovi gen. S. Ingrovi zaslaná rádiatelegraficky do Londýna.

VI 101299-44¹

Celková situácia sa mi javí takto:

1. Slovenské vojenské jednotky na niektorých úsekoch neprejavujú dostatočnú odolnosť. Ako príčiny týchto zjavov vidím hlavne nedostatky vo výzbroji ťažkými zbraňami a často slabosť veliteľov. Jednotky sú narýchlo zostavené zo záložníkov a nebolo možné docieľiť dostatočného ich stmelenia. V úsekoch, kde je veliteľ energický, je stav vojska uspokojivý. Bude potrebné previesť niektoré osobné zmeny.

2. Je ešte stále nedostatok zbraní, aj ľahkých, takže nie je možné vyzbrojiť ani všetkých záložníkov.

3. Vojenská situácia je stále veľmi vážna, hlavne od juhozápadu. Tu vzhľadom k bezprostrednému ohrozeniu Zvolena bol som nútený už zasadiť do protiútokú časť 2. brigády, čím dúfam situáciu zlepšiť. Nebolo možné vyčkať sústredenie celej brigády. Veľmi citeľný je nedostatok nejakej armádnej pozoruhodnejšej zálohy, ktorú dosiaľ nebolo možné vytvoriť, lebo vždy, akonáhle nejaký prápor bol postavený, situácia vyžadovala jeho zasadenie. Mnohé jednotky v bojovom slede sú zasadené už po dobu niekoľko týždňov. Potrebovali by vystriedanie, ale není náhrady.

4. Pri svojej návšteve u maršala Koneva dňa 1. októbra dal som mu k úvahe, či by nebolo možné vyslať tiež menšiu jednotku Rudej armády. V prvom rade nejaký špeciálny útvar a snáď prápor pechoty. Poukázal som na to, že by to malo veľký význam morálny. Konev neodmietal myšlienku, poukázal ale na ťažkosť prevozu vzduchom. V závere sľúbil záležitosť predložiť vláde do Moskvy, kde by musela byť prejednaná medzi našimi vládami. Navrhujem, aby v tomto smere boli do Moskvy dané inštrukcie, jestli naša vláda s myšlienkou súhlasí.

Záverom celkový môj dojem je, že v prípade zasadenia značnejších nepriat. síl z juhozápadu situácia sa môže ešte ďalej zhoršiť.

Gen. Viest

SÚA Praha, PMR-L, sign. Slov. nár. rada. Odpis. Strojopisný priepis.

¹ Číslo rádiogramu doplnené podľa záznamu dešifrovanej došlej depeše (VHA Praha. Západ I, HV Londýn, 9/3/1), ktorý je menej presný a menej úplný.

Medzi oboma záznamami je rozdiel v datovaní (1 deň).